

Chvilé s otcem Špidlíkem

Na vlnách Vatikánského rozhlasu

Informace za názvem nahrávky (pokud se podařily dohledat) jsou v tomto pořadí:

- odkaz na perikopu, je-li promluva vázaná na biblický text;
- datum vysílání;
- odkaz na archiv českého vysílání Vatikánského rozhlasu nebo na jiný zdroj, kde lze promluvu v psané podobě dohledat;
- odkaz na údaj v bibliografii děl Tomáše Špidlíka (*Kardinál Tomáš Špidlík SJ – starec a teolog nerozdělené církve. Kompletní bibliografie 1938–2011*, Refugium, Olomouc 2012).

Tam, kde se nepodařilo údaje dohledat (zejména u promluv z let 1993–2001), ponecháváme místo bez odkazu.

1. MÉ MÍSTO NA ZEMI

1. Život vesmíru

16. 4. 1967; 1967/3; 189

Své místo na zemi najdu tehdy, stane-li se východiskem a cílem dějin velikonoční tajemství. „Děkuji ti můj Bože, za všechno, cos mi dal, za všechno, co mi dáš, dobré i zlé, dobrořečím ti za to, co děláš a co jsi, miluji tě, Bože, jsem tvůj! Neexistuji já, existuješ jenom ty, vítězství je tvoje, i mé vítězství je tvé, protože já ti je dávám z celého srdce – protože tvé vítězství je moje srdce. Bože, buď požehnán! Má láska, mé štěstí, má bolesti, láska vesmíru, bolesti vesmíru, štěstí vesmíru – Láska, Bolesti, Štěstí, můj Bože, buď veleben, můj Bože, můj Bože!“

2. Člověk – obraz Trojice

Člověk je Boží obraz. A pravého Boha poznáváme z tohoto obrazu nejlépe, protože je to obraz nejdokonalejší, který on sám načrtl, když řekl „Stvořme člověka k Božímu obrazu a podobnosti“. Jsme jedna velká lidská rodina. A protože jsme Boží obraz, jsme odlesk i jediné rodiny Boží – Otce, Syna i Ducha Svatého.

3. Společník na cestě

6. 1. 1984; 1984/3; 855

Na otázku, zná-li mnoho lidí Krista a hledají-li ho, můžeme odpovědět velmi optimisticky. Hledají ho vlastně všichni, ale neznají ho. Ukryvá se pod tisíci různými jmény a formami až do okamžiku, kdy se jim on sám dá poznat – jako společník na cestě.

4. Stvořitel – nejvyšší Umělec

Od samého počátku existuje dialog mezi člověkem a Tvůrcem. Celé umění života je pochopit jeho slova. Mrtvé slovo se může stát nositelem lásky. Dokud se nám svět nestane skutečným slovem Boha Otce, bude stále jenom zvučící kov a hřmotící zvon.

5. Nové přikázání

Jan 13,31–35; 4. 5. 2007

Otcové církve považovali vnější podobu lidí za ošklivou masku, kterou si nasazují. Musí se jim pomoci, aby ji sejmuli a špinu z obličeje smyli. Křestní voda a slzy pokání očistí každý ošklivý obličej tak, že v něm zazáří původní krása a zaleskne se jasmem, světlem Božím.

6. Zajed' na hlubinu

Lk 5,1–11; 6. 2. 2002

Existuje hlubší poznání pravdy, než je jenom vědecké pozorování a filosofická spekulace – poznání duchovní. Jeho zdrojem je čistota srdce a láska.

7. Lidské úsilí a milost

28. 9. 1990; 1990/27

Jaký je poměr lidského úsilí a milosti Boží? Dary milosti jsou svobodné a dobrovolné. Žádají si však spolupráci člověka, aby nepřišly nadarmo.

8. Pohled na svět z Afriky

Africké národy dostaly samostatnost a jsou většinou nespokojené se svými vládci. Vně evropské kultury si vybudovaly složité sociální řády a jsou nespokojené s tím, co jim tyto vymoženosti přinesly. To všechno je stálý důkaz, že člověka neuspokojí nikdy věci, ale jenom dobrý vztah k lidem, osobní poměr k životu. Poměr k lidem a ke světu je odlesk osobního poměru k Bohu.

9. Smysl zákona je láska

14. 8. 1992; 1992/23

Náboženství nás hledí osvobodit tím, že hledá Boha nad zákony. V chápání zákona je dvojitý extrémní úskalí. Na jednu stranu je primitivismus, který nevěří v platnost zákonů, na druhou stranu je farizeismus, který nevidí dál a považuje zákon za poslední realitu. Smyslem zákona je ale láska.

2. BLOUDĚNÍ

10. Dědičný hřích

3. 12. 1968; 1968/47

„Velmi temné tajemství pro rozum je mystérium dědičného hříchu, a přece je to jediný klíč, který nám otvírá pochopení nás samých.“ (Blaise Pascal)

11. Úzkou branou

Mt 7,1–14; 20. 2. 1987; 1987/8

Přirovnání k úzké bráně vedoucí ke spáse by se do slovníku moderního člověka nejspíš přeložilo jako výzva k aktivitě, tvořivosti a svobodě. Cílem je radostná svoboda člověka v Kristu.

12. Budovatelé chrámu

12. 2. 1988; 1988/7

To, co bereme do ruky, to, co potkáváme, nabude hodnotu jen tím, že se u toho modlíme. Naše práce se tak stává oltářem. Modlitbou rostou věci do výše a růst do výše nás osvobodí od beznadějného útěku do dálky.

13. Zákon a svoboda

27. 9. 1991; 1991/30

Od jha zákona nás může osvobodit jenom Duch Kristův, Duch Svatý, který se projeví láskou ke všemu dobrému a jasnozřivostí Boží skutečnosti. Zákon však vychovává ke Kristu.

14. Svědomí – hlas Boží

25. 2. 2005

Nejenže smíme, ale musíme vždy jednat podle svého svědomí. Je to hlas Boží v nás – jak bychom mohli dát přednost jiného hlasu zvenčí? Svědomí a víra ale nejsou v rozporu. Obojí, hlas svědomí i víra, pochází od Boha. Svědomí mě vede k víře a víra očisťuje a zjemňuje svědomí.

15. Poslušnost duchovnímu otci

V duchovních knihách se často hovoří o poslušnosti. Koho a kdy smíme a máme vlastně poslouchat? Člověk – obraz Boží – se nemůže podříditi nikomu a ničemu, jenom samému Bohu. Problém poslušnosti se tedy dá předložit v této otázce: Kdy a jak k nám mluví Bůh? Duchovní mistry nazývali proroky, to znamená těmi, kteří nám předávají Boží slovo.

3. V ÚDOLÍ STÍNŮ A SMRTI

16. Blahoslavenství

Mt 5,1–12; 30. 1. 1981; 1981/4

Co by pomohlo být chudým, kdyby někdo neměl plnost bohatství v Ježíši? On sám a jediný je schopen přinést štěstí i do největšího neštěstí na zemi, do smrti. Jsou tedy podle slov Apokalypsy „blažení ti, kdo umírají v Pánu“. (Zj 14,13)

17. Spokojenost se životem

20. 3. 1992; 1992/10

Křesťané se nehoní za prázdnými vidinami. Hledají Boha, který je nade vším, ale naleznou ho ve všem.

18. Vítězství nad zlem

Jan 8,1-11

Co na sebe Kristus vzal, to je vykoupeno. Kristus bojuje účinněji než všichni hrdinové. Ale bojuje způsobem novým. Nepřemáhá zlo zlem, ale dobrem. Násilí je překonáno bez násilí, tichý beránek vítězí nad dravým vlkem.

19. Strach z nenadálé smrti

Jak je tomu s tajemstvím nečekané smrti? Je smrt opravdu nenadálá? V Božím plánu je přece od počátku stanoven život člověka. Každý má své poslání od věčnosti a dostává k tomu vyměřenou dobu. Myšlenka na smrt dává chuť žít a zvyšuje vitalitu. Vždyť se ještě musí udělat tolik dobrého!

20. Myšlenka na smrt ve společnosti

Se smrtí se všude počítá, ale co nejméně se na ni myslí. Smrt klade do popředí otázku našeho já a nikdo na ni nemůže dát odpověď, leda velmi mlhavou. Do této situace přichází zjevení Nového zákona o Kristu – vysvoboditeli z říše smrti.

21. Vzpomínání na zemřelé

Biblické dějiny nejsou na prvním místě dějiny lidí, ale vypravují o tom, jak jedná Bůh s lidmi. Tak se musíme naučit číst Bibli. Ale podobným způsobem se musíme vracet k událostem vlastního života a ke vzpomínám na lidi, které jsme znali a kteří už zemřeli. Všechno to patří k dějinám, které jsou v ruce Boží.

4. VSTANU A PŮJDU K SVĚMU OTCI

22. Hřích v dnešní době

Mk 2,13-16; Lk 6,1-5; 25. 2. 1969; 1969/10; 223; 1006

„Kdo nechce hřešit, ať se zdržuje stále před očima Božíma. Oheň se vzpíná nahoru, kámen padá dolů. Všecko hledá své místo a není v klidu, dokud je nenajde. Mne táhne láska. Tvá milost však to je, která ji rozpaluje a žene nahoru.“ (Augustin)

23. Dobro a zlo

1969; Klíč k neznámému, s. 79–83; 195

„Bože, ty jsi člověka podivuhodně stvořil a ještě podivuhodněji vykoupil; prosíme tě, pomoz nám, abychom odolali lákání ke hříchu a dosáhli věčné radosti.“ (z liturgie Bílé soboty)

24. Svědomí a církevní autorita

Žid 1,1–4; 3. 2. 1973; 1973/5

Svědomí je jistý druh Božího zjevení. Stojíme tu před tajemstvím, před skrytou skutečností. Ten, kdo nám o ní něco zjevuje, jakoby poodhrnoval závěs, ale jen částečně. Je to veliké dílo, ale neúplné. Zjevení proto musí stále pokračovat.

25. Svět změníme modlitbou

9. 8. 1975; 1975/26; 385

„Našimi dlouhými modlitbami nedostane Bůh uši, ale my sami začneme slyšet ponenáhlu to, co říkáme!“ (Augustin)

26. Marta a Marie

3. 3. 1978; 1978/8

My křesťané se modlíme za osvětlení, za otevření očí, abychom den ze dne víc a víc přemáhali slepotu hříchu.

27. Je možné milovat nepřátele?

Mt 5,43–48; 23. 11. 1984; 1984/39; 919

Milovat může jenom ten, kdo se nebojí. Dokud se lidí bojíme, nebudeme je nikdy doopravdy milovat. Ale lidí se budeme bát tak dlouho, dokud neuvěříme v neomylnost Boží vlády, Božího království nad světem.

28. Umění odpustit

Mt 18,34–35; 12. 9. 1986; 1986/9; 713

Odpustit hřích bližnímu je dar, který dávám nakonec sobě. Je to současně i dar Bohu. „Co jste udělali pro jednoho z těch mých nejnepatrnějších bratrů, udělali jste pro mne.“ (Mt 25,40)

29. Milosrdné srdce

Takzvané obecné blaho se může stát molochem, kterému se obětují lidské životy. Docela jinak je tomu v lidské rodině – tam se přijímají děti takové, jaké jsou. Také církev má být jedna velká rodina lidstva.

5. POVOLÁNÍ A CESTY K NĚMU

30. Povolání a vyvolení

Mt 16,21–28; 31. 8. 2007

Co je v očích Božích dříve: povolání, nebo existence a vlastnosti toho, kdo je povolán? Lidská zkušenost vychází z toho druhého předpokladu. Máme se ale na prvním místě ptát, jestli nás k něčemu Bůh volá. Pak můžeme počítat najisto i s tím, že nám nebudou chybět prostředky a síly k uskutečnění povolání.

31. Boží synovství

Jan 5,20–23; 21. 5. 1977; 1977/17

Křesťané jsou Božími syny, protože dostali Ducha Kristova, Ducha Svatého. Označení „syn Boží“ nabylo pravého smyslu a opravňuje nás k modlitbě Otčenáše a celého postoje, který z ní plyne.

32. Láska – dar Ducha

Mt 5,43–44; 24. 2. 1978; 1978/7; 855

Křesťanská láska je dar Ducha Svatého a její dokonalost je podle stupně účasti na Duchu Svatém v tisícerych stupních a odstínech. Bez Ducha je láska jen prázdným slovem.

33. Duchovní dětství

Jan 14,1–7; 21. 9. 1979; 1979/37

„Nemám strach ani z posledních bojů, velkých bolestí, z nemoci. Dobrý Pán Bůh mně pomohl vždycky. Stál při mně a vedl mě za ruku od dětství, spoléhám tedy na něho. Jsem si jistá, že mně pomůže až do konce.“ (sv. Terezie od Dítěte Ježíše)

34. Denní chléb

26. 7. 1985; 1985/29

Denní chléb je symbolem darů daleko vyšších a důležitějších, obrazem eucharistie, chleba pro život věčný, který Bůh dává všem, kdo věří.

35. Křesťanská výchova

28. 4. 1973; 1973/25

Pravý úspěch katolické výchovy v klášteře, v ústavě, ve škole, v rodině spočívá jen v tom, že jsme pomohli tomu, kdo se rozhodoval pro dobro, že jsme jeho volbu – a tedy svobodu – usnadnili.

36. Je možná naprostá nezištnost?

Komu by byl dobrý ten, kdo se nestará ani o sebe? Zbytečné je odvolávat se na evangelium. Tam se sice praví, že máme bližního milovat jako sebe samého, ale neříká se tam, že ho máme milovat místo sebe. Nemá-li se tedy láska k bližnímu vyčerpat ve vznešených slovech – má-li přejít do skutků, musí být spořádaná.

6. SLOVO SE STALO TĚLEM (doba adventní a vánoční)

37. Vtělení

17. 12. 1968; 1968/49

Tajemství Vtělení je nevyčerpatelný zdroj duchovního života. Neměli bychom se proto spokojit jen s opakováním několika formulí, ale snažit se den ode dne o jejich hlubší pochopení.

38. Slovo se stalo tělem

Žid 1,1–2; 28. 1. 1969; 1969/6

Křesťanství je náboženství slova, ne však mrtvého a zkonstatného výkladu zákona. Církev je mystické Tělo toho Slova, které s Otcem a Duchem Svatým žije a kraluje v tajemství Boží jednoty.

39. Kde se setkáváme s Bohem?

Lž 11,1–16; 20. 12. 1975; 1975/41; 377

Čím víc proniká Kristus celé naše bytí, tím víc chápeme, že je Božím slovem plným milostí a pravdy, že není něco, čeho bychom se zmocňovali, ale někdo, s kým začínáme dialog v modlitbě, koho vidíme i v druhých, a vyznáváme, že je Beránek Boží.

40. Duch Páně je nade mnou

Duch Svátý je u křesťana stále, i když jej necítí. Dává mu sílu, aby vydržel nesnáze života, a posvěcuje všechny jeho skutky, i když jsou to všední a nezajímavé, popřípadě i mrzuté povinnosti. Jsou-li projevem lásky, jsou posvěceny Duchem Lásky, který je v nás.

41. Zjevení Páně

Slova objevit a zjevit mají společný kořen. Něco se nám začíná jevit – vidíme, co jsme dříve neviděli. Ale vyjadřují dvojí postoj k pravdě. Jednou ji hledáme my, podruhé ona sama přichází k nám.

7. TRPĚL POD PONTSKÝM PILÁTEM (doba postní a Triduum)

42. Láska a kříž

IKor 12,12–31; 29. 4. 1983; 1983/15

Nést kříž, který je jenom můj osobní, je bezpochyby zlé. Ale kříž evangelia je jiný, je společný. Kdokoli trpí, trpím s ním i já. Jsem přítomen i v utrpení Krista, a proto i v jeho vzkříšení.

43. Pokušení – had v ráji

Mt 4,1–11; 6. 3. 1987; 1987/3; 888A

Pokušení jsou mnohá a různá. Křesťanští duchovní autoři vědí, že mají jediný pramen, tj. pýchu, touhu být absolutním pánem, nepodřídit se ani samému Bohu.

44. Proměnění Páně – vnitřní proměna víry

13. 3. 1992; 1992/9

Nerosteme už jen v činnosti, ale rosteme víc v modlitbě a nazírání. Vlastně se nám splňují protichůdná přání: zachovat se tím, čím jsme, a přitom neustále růst.

45. Proměnění Páně – vize vzkříšeného světa

2. 3. 2007

Světlo světa je Kristus, on je na počátku a na konci. Slunce je jenom jeho obrazem a obrazy jsou pomíjející. V tom pak je právě obrácení: od viditelného k neviditelnému, od obrazu ke skutečnosti.

46. Kristovo utrpení

Lk 23,1–49; 2. 4. 2004

Ti, kdo žijí duchovní život, dosvědčí, že částečně už v tomto životě prožívají stálý sestup i výstup, ztráty i nalezení pokladů, které jsou trvalé a dávají hodnotu životu na zemi.

47. Očistný účinek pokušení

Pokušení samo nejenom neškodí, ale dokonce očišťuje duši. Duchovní zápas utužuje, dává sílu, a tedy i radost pokračovat v dobrém.

8. VELIKONOČNÍ RADOST (od vzkříšení k Sslání Ducha Svatého)

48. Síla milosti

Gn 11,1–9; Gn 28; 18. 6. 1969; 1969/26

Od samého počátku zjeveného náboženství je jasně vyjádřeno základní tajemství milosti, obsažené ve slovech Kristových: Nevyvolil jste si vy mě, ale já jsem si vyvolil vás. Křesťanství je náboženství milosti. Žádá se od nás, abychom s touto milostí spolupracovali.

49. Drahá krev Krista

1Petr 1,18–19; 14. 4. 1972; 1972/13

Beránek a jeho krev se stal symbolem vysvobození. K čemu by byla oběť smrti, kdyby nebylo tajemství nového života? „Nedopustíš, aby tvůj svatý podlehl porušení. Oznámíš mi cesty života, naplníš mě blahem před tvou tvář.“

50. Vidění budoucího věku

11. 4. 1980; 1980/13

Víra neznamená jenom žít pro jiný svět, ale i pro naději, že ten jiný svět jednou uvidíme, že prohlédneme skrze clonu stínů a smrti, že se nám zjeví světlo a život.

51. Zjevení Zmrtvýchvstalého

Mt 28,1–10; 24. 4. 1987; 1987/15; 855

Patříme k těm blahoslaveným, kteří neviděli, ale uvěřili; dříve nebo později se nám zjeví ten, který je Pán a Bůh, jak vyznal Tomáš.

52. Trojsobní Bůh

12. 6. 1992; 1992/18

Proč je pravda „věřím v jednoho Boha ve třech osobách“ daleko víc než jenom „věřím v jednoho Boha“? V Nejsvětější Trojici je vrcholně překonán rozpor, který často ztěžuje naše soužití. Svatá jednota mezi lidmi je zjevením jednoty Boží.

53. Nanebevstoupení

21. 5. 2004

Církev nás nepřestává vyzývat, abychom myslí bydleli v nebi. Každá naše modlitba je totiž výstup až k Otci světél, od něhož všechno dobré sestupuje na zemi skrze Syna a v Duchu Svatém.

54. Miluješ mne víc než ostatní?

Jan 21,1–19; 16. 4. 2010

Každý vztah s druhým znamená jistý stupeň vlivu. Je-li to vliv dobrý a vede-li k záchraně duší, je to projev lásky Boží.

55. Známky Ducha

17. 5. 2002

Boha vidět nemůžeme, vidíme však jeho dílo. Totéž platí i o Duchu Svatém v srdci člověka. Vidíme-li podivuhodné skutky, jsme si jisti, že v mysli lidí, kteří je konají, bydlí Bůh.

56. Hledání duchovních hodnot

Irenej z Lyonu vyjasnil, co nazýváme duchovním my, křesťané. Pro nás je duchovním v pravém smyslu jenom ten, kdo má Ducha Svátého. Ducha, kterého nám poslal Ježíš, aby byl s námi a aby v našem srdci volal Abba, Otče!

57. Pokoj vám

Když se zmrtvýchvstalý Kristus objevil mezi učedníky a pozdravil je Pokoj vám, mínil především to, že nás uvedl nás z otroctví zákona do svobody Božích dětí. Je to nesmírné privilegium. Aby však toto poslání nepřišlo nazmar, předpokládá z naší strany neustálou dobrou vůli a nepřetržitý dialog v modlitbě.

58. Velikonoční radost

V antickém světě se křesťanství objevilo jako poselství radosti. Vrchol křesťanské dokonalosti je láska. Kdo miluje, dává rád, i když s obětí. Radost dílo zdokonaluje, smutek dílo ničí.

9. BOŽÍ SRDCE

59. Srdce a city

26. 6. 1976; 1976/21

Hlas srdce je volání osobnosti, našeho vnitřního já, naší vnitřní struktury. K mému já patří i Boží milost – Duch Svátý bydlí v srdci člověka. Není však každá inspirace od Ducha Svátého. Nejlepší zárukou správnosti „hlasu srdce“ je autentický život z víry a lásky, podle Srdce Ježíšova, podle jeho učení, příkladu, v jeho církvi.

60. Duchovní svaté přijímání

31. 5. 2002

Zbožný člověk může každý den i každou hodinu s užitkem a bez zábrany přistupovat k duchovnímu přijetí Krista. Každá touha se má v příhodném okamžiku projevit skutkem. Přijímání duchovní se doplňuje přijímáním svátostným.

61. Chrám

Můžeme a máme se modlit všude – Bůh se nestydí za žádné místo. My sami jsme Božím

chrámem. Symbolika chrámu má však hlubší dogmatický a reálný význam. Nedivíme se proto, že přepisujeme také modlitbám a bohoslužbám v chrámu zvláštní hodnotu.

62. Modlitby u svatostánku

Duchovní samota je pocit prázdnoty. Čím víc poznáváme Boží přítomnost, tím víc se blížíme k tomu, co je cíl konečného oslavení světa, k nebi na zemi.

63. Příkázání – naplnění lásky

Příkázání, zákony pořádek – to všechno jsou dobré věci. Ale je to jenom první stupeň duchovního života. Ctnost, která se tu pěstuje, je především bázeň Boží. Ale to všechno je provizorní: časem to pomine a dorosteme do svobody Božích dětí, kde už platí jediný zákon, tedy zákon lásky. Naučíme se v příkazech slyšet slova Boha Otce.

10. ZNAMENÍ KRISTOVY PŘÍTOMNOSTI VE SVĚTĚ (církev, svátosti, ctnosti, sliby)

64. Svatost církve

Mt 2,13–17; 18. 1. 1972; 1972/35; 440

Věříme, že mimo církev není spásy. Má-li se někdo spasit, musí být v církvi. Kristus nepřišel hledat spravedlivé, ale to, co se ztratilo, co zahynulo (sv. *Mk 2,17*). Přijímá tedy do církve, do svého těla to, co by samo nemělo sílu k životu, k uzdravení.

65. Jsou dnes ještě proroci?

11. 8. 1989; 1989/24

Na křesťanském Východě nazývali proroky pověsné duchovní otce. Lidé se odjakživa chodili ptát a radit k těm, o kterých věřili, že mají zkušenost s Bohem.

66. Svátosti

Zj 21,22–27; 16. 7. 1969; 1969/29; 223

„Svátosti jsou vynálezem Boha samého. Žádný člověk by nebyl schopen je vymyslet. Myslím, že by si něco podobného nedokázali představit ani svrchovaně důmyslní andělé. Svátosti jsou nejnápadnější pomníky Boží lásky.“ (Frederick William Faber)

67. Církev – prostor Ducha Svatého

Jan 20,21–23; 1. 6. 1984; 1984/21; 621; 913

Duch Svatý nejenom přeměnil historické tělo Kristovo, které se zaskvělo slávou na hoře Tábor. Zázrak Letnic je v jistém smyslu rozšíření tajemství Proměnění Páně na celé Kristovo tělo, jímž je církev.

68. Chudoba

Mt 6,26; 7. 7. 1973; 1973/23; 337

Člověk – aby byl člověkem – snese jenom jistý stupeň blahobytu. Jakmile tuto demarkační čáru překročí, ztrácí normální city a srdce. Vztah křesťana ke světu a jeho hodnotám se mění podle dynamiky duchovního života a jejího rytmu. Bůh je a zůstává pramen vši hojnosti a bohatství. Jmění u Boha je perla, pro kterou člověk prodá člověk všechno ostatní, aby ji získal.

69. Práce a kontemplace

Lk 10,38–42; 10. 7. 1981; 1981/26; 855

První a nejdůležitější práce na světě je ta, která je vyjádřena symbolem Marie v Betánii. Seděla u Ježíšových nohou a poslouchala jeho slova.

70. Eucharistie

Jan 6,48–51; 4. 6. 1969; 1969/23; 223

„Eucharistie je náš denní chléb, hledme ho tedy přijímat tak, aby nebyl jen pokrmem pro tělo, nýbrž i pro duši.“ (Augustin)

71. Mše svatá

Slovo mše je z latinského *missa*, ale jsme si vědomi, že samo v sobě dnes lidem mnoho neříká. Hlavní nevýhoda je, že zastírá dvojí stránku naší liturgie, a to je liturgie slova a liturgie eucharistická. Křesťané žijí ze dvou pramenů – z Písma a z liturgie.

72. Díkůvzdání po mši

Jak může někdo konat díkůvzdání po celý den? Kdo dobře přijímá, dělá všechno dobře, co má dělat. Máme dělat všechno tak, aby bylo vidět, že Bůh je s námi. Tak se stane, že jedno svaté přijímání připravuje další.

73. Podstata kněžství

4. 5. 1979; 1979/17

Úplně kněze „sekularizovat“, jak se říká, by znamenalo popřít to, čím je a má být, totiž privilegovaným prostředníkem styku mezi Bohem a lidmi, v kostele i v životě.

74. Svátostný charakter kněžství

Jan 15,12–17; 27. 8. 1969; 1969/34

Jsmе v době, kdy církev otevírá mnohá nová pole činnosti laikům. Nejde jen o to, aby laici pracovali po boku kněží, ale i skrze kněze, o kterých se dá říci, že v pravém slova smyslu vyšli z lidu. Podle slov svatého Jana Zlatoústého „stojí kněz uprostřed mezi Bohem a lidmi: Boží dary snáší k nám dolů a naše prosby vynáší vzhůru k Pánu“.

75. Ty jsi Petr

Mt 16,19; 26. 8. 1978; 1978/31; 441

„Tobě dám klíče od nebeského království.“ Tato slova platí pro každého, kdo vyzná, že Ježíš je Mesiáš, Spasitel. Tím dostává klíče víry, která otevírá přístup do Božího království zde na zemi i po smrti.

76. Věrnost v rodině

983

Ti, kdo vyšli z rodiny, rodiny zase zakládají. Ti, kdo opustili otce a matku, si našli manžela nebo ženu a slibují si u oltáře věrnost až do smrti. To znamená: Už si nebudeme cizí, ale budeme svoji, budeme k sobě patřit, ať už se octneme na jakékoli životní cestě, pohodlné, nebo hrbolaté. Opustili jsme otce a matku, ale nejsme dospělí sirotci – já a ty, máme někoho, na koho se můžeme spolehnout.

11. SOTERIOLOGIE, PANNA MARIA

77. Milostiplná

Pís 5,2; 29. 4. 1969; 1969/19; 230

„Nový život, který začal v útroběch Panny, začíná i v křestním prameni. Bůh vodě dal

to, co dal své Matce. Moc Nejvyššího a zastínění Duchem Svatým (srv. *Lk 1,35*) učinily Marii Matkou Vykupitele, působí však ve vodě křtu znovuzrození věřících.“ (Lev Veliký)

78. Vykoupení

7. 4. 1978; 1978/13; 579

„Podle katolické nauky se nemůže chápat vykoupení z hříchu jen jako nějaké ujednání morální a právní, jako nějaké jednoduché vyřčení osvobozujícího rozsudku nebo prohlášení, že se vina nebude stíhat; jde naopak o styk s Boží milostí.“ (Karl Rahner)

79. Umění denního života

Možná tomu nevěříme, ale jsme všichni v jistém stupni mystici a umělci. Velcí umělci dokážou vyjádřit velkou myšlenku v maličkém črtu, v jednoduchých barvách. Velcí světci dovedou prožívat Boží skutečnost v malých problémech denního života. Přetvářejí své malé prchavé skutky v symbol Boží lásky, která je velká a nepřestává.

80. Zjevení Vzkříšeného

Milost zjevení vzkříšeného dostali první apoštolové a po nich i jiní světci. Ale těch, kteří měli opravdová a plná zjevení, je přece jenom mizivě málo. A co ostatní? Těm se dostává zjevení částečné, kterému se říká světlo víry. V tomto světle se vidí svět jinýma očima.

12. MARANATHA – OČEKÁVÁNÍ DRUHÉHO PŘÍCHODU KRISTA

81. Smrt pro Krista

Smrt má v očích křesťana zvláštní smysl a význam. Kvůli provinění jednoho člověka začala vládnout smrt. Umíráme i my všichni, protože máme podíl na prvním hříchu Adamově. Bylo by však jednostranné dívat se na smrt jenom takto. Pro křesťana smrt neznamena jenom společenství s Adamem, ale i s Kristem, který smrtí přemohl smrt.

82. Křesťanský eschatologismus

1Sol 5,2–3; 17. 11. 1978; 1978/42

Jedině láska k Bohu dává křesťanství jistotu v očekávání rytmu života, který nezadržitelně spěje k svému naplnění!

83. Hledání míru

25. 4. 1986; 1986/9; 960

Opravdový a úplný mír je dar eschatologický, ten bude doprovázet až Kristův druhý příchod na zemi.

84. Kremace, nebo pochování do země?

13. 11. 1992; 1992/30

Naše umírání stále doprovází slabost těla a utrpení. Přesto už jsme svobodni od strachu ze smrti, když není jen nutným zlem, ale přechodem. Život se „neodnímá, ale mění“.

85. Prorok ve své zemi

30. 1. 2004

Prorok ukazuje na někoho dalšího, na něco, co má přijít. Očekávání nebere chuť k životu. Dává mu naopak rytmus.

86. Zázrak v Káně Galilejské

17. 8. 2006

Viaticum, pokrm na cestu. Tento název se hodí pro každé přijetí eucharistie. Je to svátost, která i nás postupně proměňuje v Krista. Děje se to tajemně, zázračně se v nás urychluje vývoj vesmíru, abychom i my dorostli v dokonalého člověka podle míry plnosti Kristovy.

87. Nový rok

Liturgické meditace, C, s. 28–31

Křesťan chce vidět nový rok jako Boží dar a kamínek v mozaice velkého obrazu dějin, vedoucích k vítězství dobra.

88. Ne pro vše lze umírat

Křesťanství je vybudováno na oběti a smrti pro druhé. Zařadil se snad Kristus do velké řady hrdinů světa, kteří položili svůj život za ideál, za štěstí budoucích generací? Nemůžeme z božského Slova udělat oběť čistě lidskou, ušlechtilou sice, ale možná i marnou. Ve skutečnosti ale Kristus umřel, aby on sám žil a ti druzí s ním. Kristus vstal z mrtvých.

89. Neplodný fíkovník

Bůh nás nestvořil pro sebe, pro svůj zisk, ale pro nás samé, abychom rostli do podobnosti s ním. I člověk je stvořitel – něco krásného chce udělat. Musíme vytvořit sami sebe. Jsme-li přirovnáni ke stromu, musíme růst, kvést a přinášet plody. Semenem a kořenem naší existence je stvořitelské Boží slovo. Plodem lidského života je láska, z které vyrostle náš život do věčnosti.

90. Věci poslední

Mt 13,31–32; 13. 5. 1969; 1969/21; 223

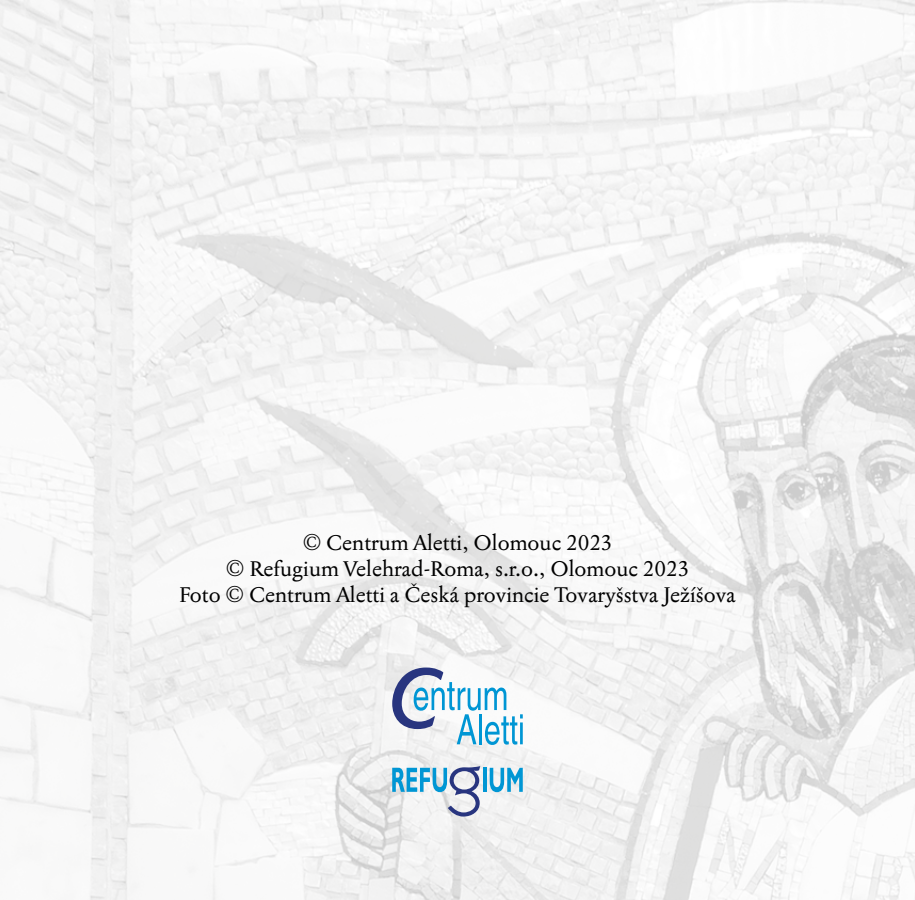
Očekávání a práce se nevyklučují, naopak, jsou úzce spojeny. „Každý den považuj za poslední, je to nejlepší pomůcka, jak jej lenošně nepromarnit,“ píše středověký mystik.

Tomáš Špidlík, jezuita, kardinál, teolog nerozdělené církve, stavec. Narodil se 17. 12. 1919 v Boskovicích, studoval filosofii a teologii na různých evropských univerzitách. Od roku 1955 vyučoval patristickou a východní spirituální teologii na Papežském východním institutu, později na Papežské univerzitě Gregoriana a na dalších univerzitách. Od roku 1991 žil a pracoval v římském Centru Aletti. V říjnu roku 2003 byl za své zásluhy o studium a službu pro jednotu křesťanů a za své nasazení ve službě církvi jmenován kardinálem. Zemřel 16. 4. 2010 v Římě a je pochován ve velehradské bazilice.

The background is a light-colored mosaic. On the right side, there is a prominent mosaic of a man's face and upper body. He has a beard and is wearing a crown or halo. He is holding a large book in front of his chest with both hands. The mosaic is composed of small, irregular tiles in shades of grey, white, and light blue. The overall style is reminiscent of traditional religious art.

© Centrum Aletti, Olomouc 2023
© Refugium Velehrad-Roma, s.r.o., Olomouc 2023
Foto © Centrum Aletti a Česká provincie Tovaryšstva Ježíšova

Centrum
Aletti
REFUGIUM